

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוך רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוך רבי חיים פינטו זיע"א

פרשת
שמיני

כ"ח ניסן
תשפ"א

1071

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 6:29 | 6:44 | 6:37 | 6:48

מוצאי שבת 7:42 | 7:44 | 7:43

רבינו תם 8:21 | 8:21 | 8:22 | 8:21

שבת מברכין, ראש חודש בימים שני ושלישי
המולד ביום שני בשעה 8:47 ו-6 חלקים

הילולא
דצדיקיא

כח - רבי שבתי הורביץ
מח"ס 'זוי העמודים'

כט - רבי מרדכי שלום יוסף
פרידמן מסדיגורא

ל - רבי חיים ויטאל
המהר"ח זיע"א

א - רבי משה שמואל שפירא
ראש ישיבת 'באר יעקב'

ב - רבי יעקב יוסף
ראש ישיבת 'חזון יעקב'

ג - רבי ראובן שרבאני

ד - רבי יוסף דב סולובייציק

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

משכיל לדוד

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בקרובי אקדש - ואפשר גם לחיות על קידוש השם

אמרתי לו את מה שכתב רש"י על הפסוק בדברי הימים ב' (לג, טו) "ויסר את אלוהי הנכר ואת הסמל מבית ה' וכל המזבחות אשר בנה בהר בית יהוה ובירושלם וישלך חוצה לעיר", כלומר מנשה אחרי שחטא והחטיא את הרבים בעבודה זרה, חזר בתשובה, אולם במקום לנפץ את הפסלים לרסיסים, הוא השליך אותם מעבר לחומה. כנראה שהסיבה שלא ניפץ אותם היתה משום שהיו יקרים והיה חבל לו על הפסד הממון. אולם מבאר רש"י שזו הסיבה שבנו שעמד אחרי חזר לעשות הרע בעיני ה', והחזיר את אותם פסלים עצמם ועבד להם. אילו היה מנשה מנפץ את הפסלים, אולי בנו לא היה רוכש חדשים כדי לעובדם. אולם כיון שהיו זמנים לו מאחורי החומה, חזר לעבודה זרה שעבד בה אביו קודם חזרתו.

קידוש ה' הוא שביתת הרצון העצמי לגמרי, ועל אף הקושי וההפסד הממוני, עלינו לעשות רק את רצון הבורא יתברך. וכשם שאדם יכול להוציא הרבה ממון על קניית אתרוג מהודר, או קניית המצוות בבית הכנסת. כך גם עליו לבער את הרע השוכן בכיסו ובביתו, אף אם עלו ממנו רב וההפסד יהיה גדול, כי בכך מראה הוא את אהבתו הגדולה לה' יתברך, שכל הון לא יעמוד בפני אהבה זו.

אברך שיושב ולומד תורה כל היום, גם הוא מקדש שמו ברבים, שהרי רצון כל אדם להתפרנס בכבוד, ולרכוש נכסים וחפצים רבים המקלים על החיים, ורכי יפה, דירה מפוארת, ועוד הנאות רבות שהעולם הזה מלא בהם. אולם הוא מוסר את רצונותיו לבורא יתברך, ומסתפק במועט רק כדי שיוכל לעשות רצונו ולשבת בישיבה או ככולל וללמוד תורה יומם ולילה. אין לך קידוש ה' גדול מזה. ואף אם אין אדם רואה, מכל מקום הקב"ה רואה את מעשיו, ומחשיבו כקרובו ממש.

ואף אשה המוסרת את נפשה ומעודדת את בעלה שימשיך לשבת על התורה ועל העבודה, שכרה רב בשמים, ותחשב אף היא כקרובה לבורא יתברך.

כשיגיע כל אדם לעולם האמת, כל רצונו יהיה להתקרב כמה שיותר אל הבורא יתברך, וליהנות מזוי שכינתו. אבל הקב"ה אינו מקרב אלא את מי שביטל את רצונו ועשה רצון הבורא, כי רק הוא נחשב כקרוב אליו באמת.

נכנסתי פעם בימי בין הזמנים לבית המדרש, וראיתי אברכים שיושבים ולומדים תורה לשם שמים בזמן שאין סדרים קבועים וחובה מצד סדרי הכולל ללמוד בהם. ראיתי על פניהם את השמחה והעונג שיש להם מלימוד התורה, והבנתי שאף אם בתחילה קשה הדבר לשבת וללמוד כל שעות היום במקום להרבות הון וממון, אחרי שהקב"ה רואה שהאדם עומד בניסיון, הוא מוריד ממנו את הקושי מהדבר, והופך הלימוד אצלו למקור של עונג ושמחה. כי כל ההתחלות קשות, אבל מי שמצליח להתגבר ולעבור את המחסום של ההתחלה, זוכה להמשיך ולהתמיד בלימודו מתוך עונג ושמחה.

"ויאמר משה אל אהרן הוא אשר דבר ה' לאמר בקרבי אקדש ועל פני כל העם אכבד וידם אהרן" (ויקרא י, ג)

נדב ואביהוא מתו אחרי שהקריבו אש זרה לפני ה', כמבואר בפסוק "ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן אש וישימו עליה קטורת ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אתם" (ויקרא י, א), ואם כן קשה, מדוע אמר הקב"ה על מיתתם 'בקרובי אקדש', משמע שהיו קרובים הם אל ה', והרי מתו בעוונם על שהקריבו אש זרה לפני ה'.

מבאר האור החיים הקדוש, שחטאם של נדב ואביהוא היה בכך שהאש שהקריבו היתה אש אשר לא צוה ה', משמע שמלבד חטא זה לא חטאו במאומה. וביאור דבריו הקדושים - האדם החוטא מלבד עצם המעשה שעושה נגד רצון הבורא, עובר הוא גם בחטא המחשבה, שהרי הקב"ה ציווה עליו לעשות מצווה, והוא מחמת עצלותו או תאוותו חוטא ולא מקיים את המצווה, נמצא שמחשבתו היתה גם היא נגד רצון הבורא ולא רק מעשיו.

אולם, נדב ואביהוא אמנם חטאו במעשיהם בכך שהקריבו אש שלא ציווה אותה ה', מכל מקום מחשבתם לא היתה אלא לשם שמים, כי אדרבה רצו להתקרב עוד ועוד לקב"ה, וידעו שהקרת אש זרה לפני ה' תביא למיתתם, ובכל זאת הסכימו אפילו למות, כל עוד יכולים להקריב קרבן לה' ולהתקרב אליו עוד.

לכן אמר הקב"ה שנדב ואביהוא היו קרוביו, ואף שמתו בעוונם, מכל מקום היה בעוון זה קידוש ה', כי כל רצונם היתה להתקרב ולהידבק לבוראם עוד ועוד, עד שמסרו נפשם על כך.

כל אדם מישראל מצווה על קידוש ה', אולם אין החובה למות על קידוש ה' כנדב ואביהוא, אלא אפשר גם לחיות על קידוש ה'. כאשר אדם מתגבר על תאוותיו ועומד בניסיונות קשים וגדולים שמזמין לו הקב"ה, מראה הוא בכך את גודל אהבתו וקרבתו אל הבורא, וגם עליו קורא הקב"ה בקרובי אקדש, כי ככל שהאדם מבטל את רצונותיו ותאוותיו בפני רצון הבורא, מראה הוא עד כמה קרוב הוא אל הקב"ה, ונעשה קרובו ממש.

פגשתי פעם אדם שהיה ברגע של התלהבות דקדושה ואמר לי שהוא רוצה לקדש את ה' אבל אינו יודע מה הוא צריך לעשות כדי לגרום לקידוש ה'. אמרתי לו שקידוש ה' אינו חייב להיות בפרהסייה ובפרסום גדול, אלא אפילו אם בחדרי חדרים יתגבר על רצונותיו ויעשה רצון הבורא בלבד, הרי קידש הוא את ה' והתקרב אליו מאד.

אבל אותו אדם ביקש שאעזור לו לחשוב מה הוא יכול לעשות, ולכן שאלתי אותו אם יש טלפון שאינו כשר בכיסו, כשהשיב לו בחיוב, אמרתי לו שאם יוציא את הטלפון וישבור אותו לרסיסים על אף מחירו הגבוה ויקנה במקומו טלפון כשר, הרי ביטל את רצונותיו לגמרי לפני רצון הבורא, ויקבל שכר של מקדש ה', שהרי כל חבריו ישאלו היכן הטלפון שלו ולמה החליף את המספר, וכך יגרום לקידוש ה' גדול.

היה קשה לאדם זה לקיים את בקשתי, והתחיל להסביר שהוא זקוק לטלפון לצורך פרנסתו, אבל הוא מתחייב שלא להשתמש בו שום שימוש מלבד השימוש לצורך הפרנסה שאין בו כל איסור.

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

ואם יש לי רגישות לתרופות מסוימות?

הבריאה כולה, כך חז"ל אומרים נבראה כמתכונת תואמת לתורה הקדושה וקיום מצוותיה. "אסתכל בה באורייתא וברא עלמא" (זוהר הקדוש, פרשת תרומה). ולכן כל ההתנהלות בה אמורה להיגזר ממנה, והיא זו שמדריכה ומנווטת כיצד להסתכל על כל דבר בבריאה בצורה נכונה, תכליתית ואמיתית. לכן רק חכמי ישראל וגדולי התורה שהתמחו בתורה מסוגלים בעיניהם, עיני הבדולה, להכריע על ימין שהוא ימין ועל שמאל שהוא שמאל.

רק הם השואבים את כל השקפת עולמם מהתורה, מסוגלים להבחין בין קלא אילן לתכלת, בין מעשה אשר יעשה למעשה אשר לא יעשה. כי באמצעות חכמת התורה כל מכלול הבריאה בוהקת למול עיניהם בצורה מפקחת ובהירה. התורה פתחה בפניהם צוהר להבין הבנה חודרת ומעמיקה, נקיה וטהורה, על כל דבר שמביטים בה.

שמעת, כך סיפר הגאון רבי ישראל זיכרמן שליט"א, מאחד הרופאים שטיפלו בצדיק רבי דוב יפה זצ"ל, משגיח ישיבת 'כפר חסידים', בערוב ימיו בבית החולים. כי כאשר ניגש יום אחד לתת לו תרופה מסוימת, הוא בירר אצלו קודם כנהוג אם יש לו רגישות לתרופות אחרות, ובאיה תרופות הוא מטופל כעת.

שאל המשגיח את הרופא בחיך: "למאי נפקא מינה? הרי אתה רוצה להעניק לי תרופה זו ומה משנה איזו רגישות יש לי לתרופות אחרות, או מה אני לוקח מלבד תרופה זו?"

הסביר הרופא למשגיח בהרחבה: "תראה, לפני שמעניקים לחולה תרופה מוכרחים לדעת את כל מכלול מצבו של החולה; לפעמים שילוב תרופה ממשפחת תרופות מסוימת עלולה לבטל השפעת תרופה אחרת. לפעמים תרופה אחת מועילה ללב אך מזיקה במצבים מסוימים לכליות, או לחילופין תרופה שמועילה לתפקוד הכבד מזיקה במצבים מסוימים למעיים. כך כל תרופה ותרופה ושיקוליה ופרטיה, ולכן אסור בשום פנים לתת תרופה לחולה לפני שמוודאים את מצבו המדויק."

כשיצא הרופא מחדרו, פנה המשגיח למקורבו ששהה סמוך למיטתו, ואמר: "שמעת איך נותנים תרופה? כשהולכים לתת תרופה לחולה מוכרחים לדעת את כל המכלול שלו! ניתן ללמוד מזה הרבה לעבודת השם!"

"לדוגמא, אמר המשגיח, בענין תוכחה. כשי צורך על פי הלכה להוכיח מישהו. יש כאלה הנוהגים להוכיח בפראות, בהתפרצות, ללא מחשבה מדוקדקת על כל מכלול הבעיות שעלולה התוכחה לגרום לזה שהוכיחוהו, או מה מצבו הרוחני הכללי, ולא משקללים רווח למול הפסד."

"מדברי הרופא למדנו היום, אמר המשגיח, כי דבר ראשון לפני שמוכיחים מישהו יש לברר ולוודא היטב מה הן רגישויותיו? מה מצבו הכללי? בכלל לא בטוח שניתן להוכיח אותו, לפעמים לא רק שלא יועיל אלא אף עלול להזיק, ולזה צריך שיקול דעת והבנה של רופא מומחה."

ומכאן אומר הרב זיכרמן שליט"א, חשבתי להשתמש עם דוגמא זו גם בנוגע לעניין אמונת חכמים:

אוי לו לחולה הפשוט, שאין לו הבנה בסיסית באופי המחלות השונות ורפואתן, אם יסתמך על הבנתו, ובניגוד לדעת הרופא ישלוף מן הארון תרופה כלשהי שנראית לו כתואמת עבורו, וכמי שתביא לו מזור למחלתו. הרי הוא עלול להחמיר את חוליו ולחרוץ את דינו למוות חלילה.

כל בר דעת מבין, כי דוקא רופא שהתמחה שנים ארוכות בתחום הרפואה, שלמד לעומק את מהות המחלות, טבען של התרופות והשלכותיהן, ובנוסף מכיר היטב את מכלול מצבו של החולה, יכול ומסוגל להכריע איזו תרופה תועיל לכל מחלה ובאיה מינון מדויק זקוק לה כל חולה וחולה. כך גם צריכה להיות הגישה כלפי חכמי התורה וזקני הדור.

והחי ייתן אל לבו

בשמחת נישואי בני היקר רבי משה אהרון שליט"א שנערכה בארץ ישראל, השתתפו יהודים רבים מכל העולם. בין המוזמנים כיבד אותי בנוכחותו הנדיב החשוב אדון מצליח הי"ו, שתורם רבות למוסדותינו הקדושים, ובין תרומותיו החשובות למוסדות באשדוד הוא תרם גם ספר תורה מהודר, שנכתב על ידי רב הקהילה דאז, הרב יוסף יעקובי זצ"ל.

למחרת החתונה, בא לפניי אדון מצליח וביקש להיפגש עם הרב יעקובי שכתב את ספר התורה שהוא תרם מנדבת לבו. לצערי הרב נאלצתי לבשר לו שהרב יעקובי זצ"ל נפטר באופן פתאומי, ועל כן לא יוכל לפגשו.

לשמע בשורת המצערת שאל התורם בפליאה: "הרב יעקובי ע"ה היה צעיר לימים ולא היה נראה עליו שהוא סובל ממחלה כלשהי, ואיך אם כן הלך לעולמו כך בחטף?"

השבתי לו: "תשמענה אוזניך מה שפיך מדבר, על דיבוריך האחרונים נאמר: 'והחי ייתן אל לבו'. הנה אתה איש עסקים ששקוע כל ימך בעסקים, וראשך נתון לענייני העולם הזה, סכנה

גדולה אורכת לפתחך שמא תשכח חלילה את הקב"ה ותבעט בתורה הקדושה ובמצוות, בגלל שאתה עלול לטעות שהעולם הזה הוא העיקר והחיים פה הם לנצח.

ולכן זימן לך הקב"ה לשמוע על מותו הפתאומי והטראגי של הרב יעקובי זצ"ל, שנלקח מאיתנו בחטף ללא כל התראה, למרות שהיה בריא ושלם. זאת כדי להמחיש לך שהעולם הזה הוא בר חלוף, ואין איש שנשאר בו לנצח."

דברי נכנסו ללבו של אדון מצליח והוא ביקש לדעת מה עליו לעשות כדי שלא ישכח אפילו לרגע קט את המסר העצום שלמד באותם רגעים. והשבתי לו שיקבל על עצמו קבלה כלשהי שתהיה עבורו התקדמות ברוחניות.

"אתן סכום נכבד לצדקה" אמר אדון מצליח.

שמחתי על רחבות לבו אך אמרתי לו שצדקה הוא נותן גם כך, וברוך ה' הוא איש חסד וידו פתוחה ליתן צדקה.

כעת עליו לדאוג לנפשו, ולקבל עליו להתחזק במצווה שהיא בין אדם לקונו, שבעשייתה יזכה להתקרבות נוספת לה' יתברך.

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"זיוסף עוד דוד" (שמואל ב. 1)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על מיתת עוזא בגין

קרבתו לארון הברית, שהוא מענין מיתת נדב ואביהו

בני אהרן הכהן שמתו בקרבתם לפני ה'.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

לשון הרע ב'סאב טקסט'

אחד מאופני אבק לשון הרע יכול להיגרם דווקא מתוך ההקפדה על שמירת הלשון. אם אומר אדם שאין הוא רוצה לדבר לשון הרע על חברו, הרי למעשה משתמע מתוך דבריו שהוא יודע משהו בגנותו של אותו חבר. "הייתי מעדיף שלא לדבר על פלוני אלמוני" הרי זה אסור מטעם אבק לשון הרע. כשאדם נקלע למצב כזה, עליו להשתדל לכוון את השיחה לנושא אחר, או לרמוז שאין ברשותו שום מידע על האדם המדובר.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

פניני הפרשה

פטירת הצדיקים מלמדת על העתיד

"ועל כל העדה יקצף" (ויקרא י, ו)

'יקצוף' כידוע מבטא לשון עתיד, ופלא הוא כי הרי כבר מתו נדב ואביהוא, והיה לו לומר 'כי על כל העדה קצף', בלשון עבר.

בספר 'עדות בהיוסף' (אות רנ"ו) הסביר בטוב טעם, ע"פ דבריו הנודעים של רבי העשיל מקראקא, שהנה יש ב' טעמים למה מתים הצדיקים; טעם אחד בכדי שלא יראו בצרת הדור, וטעם אחר בכדי לכפר על הדור. ונפק"מ בין הטעמים, שלטעם שמתים כדי שלא יראו צרת הדור צריכים כל הצדיקים למות, ולטעם שמתים כדי לכפר הרי מספיק שימות צדיק אחד בכדי לכפר.

ועפ"ז מבואר באופן נפלא שכאן מתו ב' צדיקים ולא רק אחד, ולכאורה מוכח מכך שהטעם שמתים צדיקים כדי שהם לא יראו בצרת הדור, דאל"כ היה מת רק אחד. והנה מאחר וכך הרי שמתו נדב ואביהוא כדי שלא יראו בצרה שצריכה לבוא, ולמדו מכך ישראל שאמורה צרה לבוא עליהם ולכן מפני הרעה נאסף צדיק, ולכן הצרו בלשון עתיד "כי על כל העדה יקצוף", שהסיקו ממיתת שני צדיקים שרעה תבוא עליהם.

לא תאכל – גם מצד החומרא

"להבדיל בין הטמא ובין הטהר ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל" (ויקרא יא, מז) יש לדקדק, שלכאורה היה לכתוב לומר 'ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא נאכלת', ומדוע נאמר "אשר לא תאכל" שמשמעו שהאדם עצמו נמנע מלאוכלה?

רבי חיים יעקב וארשאנו זצ"ל משאלוניקי, מבאר זאת בספרו "גיל יעקב" ע"פ מחלוקת הראשונים בדג שנקרא 'ברבוטא'. לדעת כמה מהראשונים, דג זה אף שאין לו קשקשים כשיוצא מהמים, מ"מ מאחר שבתוך המים היו לו קשקשים לכן הוא טהור.

אמנם רבי יהודה החסיד אמר, שמי שאוכל דג זה לא יזכה לאכול לויתן. והביא שרבינו אפרים התיור, ואמרו לו בחלום שהוא התייר שרצים, וחזר בו ואסרו, ואמר, שכל הפוסק מלאכלו ינחו לו ברכות על ראשו.

נמצא אפוא, שאף האוסרים לאכלו לא אסרוהו, אלא בדרך של חומרא.

ומעתה, אפשר לבאר שזוהי כוונת הכתוב "ובין החיה הנאכלת", כלומר, שמוותרת לאוכלה ע"פ הדין - "ובין החיה אשר לא תאכל" כלומר שאסורה באכילה ע"פ הדין. ומה שאמר בלשון "אשר לא תאכל" במקום 'אשר אינה נאכלת', הוא בכדי לרמוז שיש דג שמצד מהדין מותר הוא באכילה מצד עצמו כמו ה'ברבוטא', מכל מקום הוא בבחינת "לא תאכל", ע"י האדם מחמת החומרא שהחמירו כדעת ר"י החסיד ורבינו אפרים, וזהו שסיים הכתוב "ובין החיה אשר לא תאכל".

סגולה נפלאה לבנים זכרים

"להבדיל בין הטמא ובין הטהר" (ויקרא יא, מז)

פסוק זה החותם את פרשת שמיני, נסמך לראשית פרשת כי תזריע שבה נאמר "אשה כי תזריע וילדה זכר".

ובאמת למה נסמך פסוק זה לפרשת תזריע

הגמרא מסכת שבועות (דף יח, ב) מגלה לנו את פשר הסמיכות והמשמעות הסגולית שיש לנו ללמוד ממנה. וכך אומרת הגמרא:

"אמר רבי חייא בר אבא, אמר רבי יוחנן: כל המבדיל על היין במוצאי שבתות הויין לו בנים זכרים, דכתיב: "להבדיל בין הטמא ובין הטהר", וסמך ליה: "אשה כי תזריע וילדה זכר".

הנה לנו סגולה מובטחת מחז"ל הקדושים כי הזקוק לישועה להיפקד בבנים זכרים, יבדיל על כוס יין במוצאי השבת, ועל ידי כך יזכה בעזרת השי"ת בישועה לה הוא מצפה.

התיקון יגיע מתוך בכי ותשובה

"וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'"
(ויקרא י, ו)

נדב ואביהוא ידעו שביום חנוכת המשכן עתידה להיות שמחה עצומה בשמים ובארץ, שמחה בשמים על כך שהקב"ה מגשים את משאלתו לדור עם בניו בתחתונים, כדכתיב (שמות כה, ח) "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", ושמחה בארץ - היות וירידת השכינה היתה סימן לעם ישראל שהקב"ה נשא ומחל עוון חטא העגל. נדב ואביהו באו לידי דאגה שמא מתוך השמחה הזאת בני ישראל לא יתקנו את רושם חטא העגל שפגם בכל העולמות, אלא רק יסתפקו בשמחה על כך שהקב"ה יורד להשרות את שכינתו בתוכם.

חששם היה שאם בני ישראל יהיו עסוקים רק בשמחתם ולא יתפנו לתקן לגמרי את חטא העגל שבגללו נסתלקה השכינה מעליהם, כאשר יתברר שלא ניצלו את יום חנוכת המשכן כדי לתקן את פגם החטא מן השורש, השכינה תשוב ותסתלק מעליהם.

נדב ואביהו קיימו בעצמם מאמר הפסוק "טוב ללכת לבית האבל מלכת לבית המשתה", כלומר, טוב יהיה הדבר אם הם ימותו ביום של ירידת השכינה, כך שבני ישראל יבכו אחר מותם, ועל ידי כן יתעוררו לשוב בתשובה ולטהר את עצמם לגמרי מכל רושם של חטא העגל ושאר החטאים שיש בהם, כך השכינה תוכל להמשיך ולשכון בתוכם.

נדב ואביהו הבינו שמעצם השמחה לבדה על ירידת השכינה, בני ישראל לא יוכלו לבוא לידי תיקון מוחלט, אלא תיקונם הוא דווקא על ידי שיבכו אחר מותם, בבחינת טוב ללכת אל בית האבל, כי בזה יבואו לידי התעוררות וחשבון הנפש מדוע הקב"ה נאלץ להסיר את שכינתו מעליהם, ומהו תפקידם וייעודם עלי אדמות.

הקב"ה הסכים עם נדב ואביהו, ולכך אמר (ויקרא י, ו) "וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'", היות ונדב ואביהו הקריבו את נפשם בעבור עם ישראל כדי שיחזרו בתשובה שלימה מתוך התבוננות וחשבון הנפש על חטא העגל, ובזה יזכו שהשכינה לא תמהר להסתלק מעליהם.

הוא עובדה שהוא מיהר, והמוכר הציע לו גלידה, הוא לקח שילם ויצא, הניחה בחדרו על השולחן, עלה לבית המדרש ללמוד, ושכח מהעולם ומלואו. לפני שקיעת החמה נזכר כי עדיין לא אכל את המאכל לכבוד ראש חודש, ירד לחדרו במהירות, וכמובן מצא כי הגלידה נמסה על השולחן...

מספרים כי פעם היתה לו כוונה להמיס את הגלידה... היה זה, כאשר אברך שובבני, הציע לו גלידה לכבוד ראש חודש, בעונותנותו לא עשה מבקשתו עסק והסכים בטבעיות האופיינית לו. האברך הביא גלידה בצלחת, ואז ר' אברהם החכים מולו, והחל בדיון מרתק בהלכה, אודות ברכה על גלידה: ממה היא עשויה ואיך המרכיבים ישפיעו על הברכה של הגלידה, האברך העמיק גם הוא איתו, ועד שהדיון ביניהם הסתיים, היא נמסה, וכך אכלה מתוך הצלחת, ושיבח את הנותן בחום על הגלידה המיוחדת שהעניק לו...

סיפרו בישיבה. כי בערב קיצי אחד הבחור שישן בחדרו אכל על שולחנו גלידה, ובדיק באותה שעה הגאון ר' אברהם נכנס: "הגלידה נמסה, אין לי מקור, אולי הרב יטעם גם הוא מהגלידה שקנית" הציע לשר התורה. ר' אברהם לא סירב, אלא קיים בעצמו 'נפשי כעפר לכל תהיה', ומלבד זאת, היתה לו לר' אברהם זצ"ל גאונות מיוחדת איך לא לעשות עניין מנושא האכילה, לא לעסוק סביב האוכל בגינוני פרישות ולא גינוני צדקות, אלא לתת תחושה כי האוכל אינו נושא מרכזי שיש לדון בו יתר על המידה, לאכול או לא לאכול היינו הך! והנה גם אז, ר' אברהם המתין כאילו בדרך אגב, עד שהגלידה נמסה ואכלה, אח"כ, הבחור הגדיל להשתטות ולהתעניין "הרב, האם היה טעים?" "תמיד מה שאתה נותן לי לאכול זה טוב, וגם אתה, אבל השאלה מדוע זה היה קר"?! - הגיב ר' אברהם בזלזול אודות הקרירות של הגלידה, תרתי משמע.

אגב, מקורביו ובני ביתו לא שמעו ממנו את המילה 'טעים' אלא טוב, מיוחד, בריא, מחזק, מצוין וכדומה. הנהגתו בקודש תאמה להפליא את אורח חייו התורניים בהם הקפיד לא רק על כשרות המאכלים וחומרות כאלו ואחרות, אלא גם בהנהגות שבהם דיכא מעצמו את תאוות האכילה וההנאה הצרופה, אותה הקדיש לעבודת ה' בתמימות ובחכמה מופלאה.

כל עיקר מה מכניס לפיו, או שאיבד בכלל טעם כל שהוא באוכל, מה שהיה נראה בחיצוניות כאילו היתה לו עבודה נעלמת ועילאית בעת האוכל. אם היו מכינים לו לדוגמא, מגש עם פרוסות לחם, קוביית חמאה, סלט, ריבה, גבינה, חלב ומים וסוכר, אכל לפי מה שהיה מונח על המגש: גבינה, סיים, אכל את גוש החמאה - הכניס לפה וסיים, אח"כ סלט הירקות, לאחר מכן ריבה. ממש כך - אחד אחרי השני, מתוק או חריף. בסבלנות, בנעימות ובפשטות, מה משנה איך הויטמינים נכנסים לגוף...

כל זאת ללא גינוני פרישות ויחוד ייחודים חיצוניים, ואף בסעודות שבת - לא לפי הטעמים וצורת האכילה המתבקשת למי שטעמו בפיו, אכל ושבע לכבוד שבת בלי להתייחס כלל לפרטי המאכלים. (ועם זאת היה משבח את הרבנית שוב ושוב "כמה שהאוכל טוב, מחזק את העצמות". "נפלא ממש" ועוד נוסחאות מעומקא דליבא).

בנוסף מעיד תלמיד מובהק: "כארבע שנים הייתי חברותא שלו, ופעמים רבות בשעת ארוחת צהריים הביאו לו אוכל חם, אך מעולם לא אכל חם. מהצד היה נראה שאין לו בכך שום כוונה, אלא פשוט אחז תמיד באמצע המהרש"א או הרשב"א ולא הפסיק ללמוד וממילא האוכל איבד את חומו. אבל יתכן מאד שהיה לו בזה דקדוק הלכה כל שהוא או שבירת תאוות האכילה וכיוצא ב, וכדרכו להסתיר להעלים את הנהגותיו בקודש.

שח אחד מתלמידיו בישיבה: פעם הבחנתי כי בצידי השולחן נותר מאכל, שנותר מסעודת הצהריים של אמש, סידרתי את השולחן, וכמובן שהוצאתי את שיירי ארוחת צהריים של אתמול לאשפה. כאשר הרב נכנס שאל "איפה מנת האוכל שהיתה כאן?" תמהתי שהרב בכלל מתעניין באוכל, "בשביל מה הרב צריך את זה"?

"היום ראש חודש ושמרת את זה מאתמול, שיהיה לסעודת ראש חודש"! (כמבואר מנהג המדקדקים במשנ"ב סימן תיט, ב) התנצלתי בפניו וסייעתי לו להשיג מאכל אחר לכבוד ראש חודש...

כיון שביקש להוסיף מאכל לכבוד ראש חודש, היה יוצא לחנות לקנות דבר מה - מה שראה מול העיניים על המדף בחנות, ומה שהמוכר בחנות המכולת הציע לו. בתקופות האחרונות שתה יין לכבוד ר"ח.

מדוע הגלידה היתה קרה כל כך?

על תזונה כשרה וכיצד נהנים ממנה במבט תורני

תזונה כשרה, כך מגלה לנו התורה הקדושה היא היא המפתח, היא נוסחת הקסם להצלחת האדם במסלול חייו התורניים. אוכל מוקפד בכשרותו - מועיל ומחזק, מוביל ומפתח. אוכל שחלילה אינו כשר, מאכל שאינו ראוי לאכילה - מטיל ארס בנפש האדם, מזהם את יכולת ההבנה שלו, אוטם את מוחו מהבנה ומונע משכלו להתפתח.

נוסחת קסם זו, עתיקה היא ומובטחת בחתימתו של המדען הטוב בעולם - כביכול, המכיר את כל מוצרי המזון שבעולם, ומי שברא את כל סוגי התזונה. רק בורא עולם שיצר וברא את כל אלה ויודע מה הם מרכיביהם, גלויות וידועות לפניו תוצאות המחקרים שלעולם המדעי אולי ייוודעו רק בעוד מאות שנים לפחות, והוא מזכה אותנו בנוסחת תזונה שמימית ומועילה, שתוביל אותנו לשיפור החיים ולפסגות שאיפותינו בכל תחומי החיים.

ההיסטוריה היהודית, ספוגה ברבבות סיפורי גבורה של יהודים שמסרו נפשם בהקפתם על אוכל כשר, תוך הרעבה עצמית ארוכה ולפעמים גם כשנגזר עליהם לשרוד בתת תנאים ממש. המבט השבועי מופנה אפוא לדמותו הייחודית של רבי אברהם גנחובסקי זצ"ל, עליו מסופר (מתוך 'ויאמר הנני') שגם כאשר הוא היה סמוך ובטוח בכל הפניות ההלכתיות, אכל עוף ובשר, אך היו שנים ארוכות, שמשום מה החמיר, וממילא בכל הארוחות אכל ירקות ומוצרי חלב, ביצה ולחם, וחוזר חלילה.

לאחר נטילת ידיים והמוציא, תחילה אכל את הלחם בדקדוק ובמחשבה (אכילת המוציא "בכדי אכילת פרס") ומכאן ואילך, קשה לדעת אם מחמת עינו בתורה לא ידע